

Adolescents' experiences of domestic violence during the covid-19 pandemic (a qualitative phenomenological study)

Fariba Sheikh Sweini¹, Maryam Gholamzadeh Jofreh*², Rezgar Mohammadi³

1. PhD. Student of Counseling, Department of Counseling, Ahvaz branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran. <https://orcid.org/0000-0002-1767-9545>
2. Assistant Professor, Department of Counseling, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran. <https://orcid.org/0000-0003-2516-7619>
3. Assistant professor, Department of Counseling, Sabashahr Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. <https://orcid.org/0000-0002-9686-6727>

Article Info

Article type:
Research Article

Article History:
Received:
November 11, 2023

Accepted:
December 20, 2023

Keywords:
Adolescents, Covid-19,
Qualitative study,
Verbal violence,
Physical violence

[10.30495/iifs.2023.2001078.1103](https://doi.org/10.30495/iifs.2023.2001078.1103)

ABSTRACT

Introduction: The Adolescence is one of the most vulnerable developmental periods. Aim: This research aims to explain the general structure of the phenomenon of domestic violence during the covid-19 pandemic in the context of the family, to understand the lived experience of adolescents in this era. **Method:** This research was conducted using a qualitative phenomenological method. The research population was made up of adolescents who were victims of domestic violence who referred to the counseling center located in Ahvaz city from 2020 to 2021. The data were collected by in-depth semi-structured interview and analyzed through Colaizzi's method. **Findings:** Data analysis led to the formation of 4 main themes and 10 sub-themes. The main themes are "aggravating factors of domestic violence," "experienced forms of violence," "damages caused by domestic violence" and finally "adolescents' reaction to violence." The results indicated that the restrictions caused by Corona's imprisonment, non-attendance of education were factors that aggravated domestic violence in these era. The forms of violence experienced by the participants were verbal and physical. Raiding, scolding, teasing, humiliating, threatening, yelling were among the most frequent verbal violence experienced by adolescents. All the participants in this research experienced verbal violence and almost 40% of them experienced physical violence. Violence in all its forms has led to the physical and mental vulnerability of adolescents. **Conclusion:** Among the most important coping strategies used by the participants, we can refer to taking refuge in religion and spirituality, seeking help from experts and looking for new hobbies.

Cite this article:

Sheikh Sweini ,F., Gholamzadeh Jofreh, M., Mohammadi, R.(2023). Adolescents' experiences of domestic violence during the covid-19 pandemic (a qualitative phenomenological study). Journal of Islamic-Iranian Family studies .3(3), 33-51

Corresponding author

Maryam Gholamzadeh Jofreh

Address: Department of Counseling, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran

Email: maryam-jofreh@iauahvaz.ac.ir

Extended Abstract

Introduction: Crises and catastrophic events, including epidemics, have always been accompanied by an increase in interpersonal violence. In a situation where families are in quarantine and the economic crisis increases family stress, teenagers are more vulnerable to violence than ever. Experiences of violence during adolescence can have long-term harmful effects in adolescence and can have negative intergenerational effects, which emphasizes the need for special knowledge of adolescents about the epidemic. This research was conducted to answer the question of how teenagers experienced violence during the stressful time of the pandemic.

Methodology

This research is a type of qualitative study that was done through phenomenological method. The statistical population of this research was selected from all adolescents who experienced violence during this period. A total of 10 participant aged between 10 and 22 were interviewed. The samples were analyzed as deeply as possible through semi-structured interviews, and their interviews were analyzed using the seven-step Colaizzi's method, and concepts and codes were extracted.

Results and discussion

The demographic characteristics of the samples are shown in the following table:

table 1: demographic characteristics of the samples

Level of Education	Age	gender	Participant
6th grade	12 years	Girl	P1
Fifth semester student	23 years	Boy	P2
11th high school	17 years	Boy	P3
fifth grade	11 years	Boy	P4
9th High School	15 years	Boy	P5
10grade high school	14 years	Girl	P6
11th high school	17 years	Girl	P7
10th high school	16 years	Boy	AP
12th high school	18 years	Girl	P9
11high school th	17 years	Girl	P10

According to the participants' experience, the findings of this research have provided a clear understanding of the aggravating factors of violence during the pandemic.

The participants considered the closing of schools and the new and challenging experience of non-attendance education as one of the important factors that aggravate violence. The participants considered the most experienced violence related to online education to be lack of concentration, boredom, lack of competition, loss of motivation to learn, lack of control over the use of phones and pornographic sites. Another factor aggravating violence that was extracted from the participants' data was related to house arrest due to the spread of Covid-19. The long-term presence of family members at home, the elimination of family and friendly entertainments and gatherings, becoming more sensitive to deficiencies and minor assaults, have greatly increased the level of aggression.

Limitations

The samples were from one city (Ahvaz) and maybe the results cannot be generalized to all adolescent Iranians. Another limitation is related to the subject of the research, that due to the sensitivity of the issue of violence and shame caused by committing violence or being a victim of violence, more time was spent to build trust, this issue was more severe for sexual violence.

Acknowledgements

This article is taken from the doctoral dissertation of the first author in the field of Counseling at the Islamic Azad University, Ahvaz branch. We thank all the teenagers and all those people who who shared their experiences.

Funding

This research was related to the doctoral dissertation and was carried out at personal expense. No financial aid was received in this regard.

Ethics approval and consent to participate

Participants gave informed consent to participate in this research. Regarding the secrecy and confidentiality of the participants' information, they were assured at all stages of the research.

Conflict of interests

According to the authors, this article has no conflict of interest.

تجارب نوجوانان از خشونت خانگی در طول پاندمی کوید-۱۹ (یک مطالعه ی کیفی پدیدارشناسانه)

فریبا شیخ سوینی^۱، مریم غلامزاده جفره^۲ * رزگار محمدی^۳

۱. دانشجوی دکتری مشاوره، گروه مشاوره، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

<https://orcid.org/0000-0002-1767-9545>

۲. استادیار، گروه مشاوره، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

<https://orcid.org/0000-0003-2516-7619>

۳. استادیار، گروه مشاوره، واحد صباشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

<https://orcid.org/0000-0002-9686-6727>

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

تاریخچه مقاله:

تاریخ دریافت:

۲۰ آبان ۱۴۰۲

تاریخ پذیرش:

۲۹ آذر ۱۴۰۲

واژه های کلیدی:

خشونت کلامی، خشونت فیزیکی، کووید-۱۹، مطالعه کیفی، نوجوانان.

[10.30495/iifs.2023.2001078.1103](https://doi.org/10.30495/iifs.2023.2001078.1103)

مقدمه: هدف نوجوانی از آسیب پذیرترین دوره های رشد است. هدف: پژوهش حاضر با هدف تبیین ساختار کلی پدیده خشونت خانگی در دوران پاندمی به فهم، درک و تجربه زیسته نوجوانان در این دوران پرداخته است. **روش:** این پژوهش به روش کیفی پدیدارشناسی انجام شد. جامعه پژوهش را نوجوانان قربانی خشونت خانگی مراجع کننده به مرکز مشاوره واقع در شهر اهواز از سال ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۰ تشکیل داده اند. داده ها با مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته انجام و با روش کلایزی تحلیل گردیدند. **یافته ها:** تحلیل داده ها منجر به تشکیل ۴ مضمون اصلی و ۱۲ مضمون فرعی شدند. مضامین اصلی عبارت است از "عوامل تشدیدکننده خشونت خانگی"، "اشکال تجربه شده خشونت"، "آسیب پذیری نوجوانان" و "واکنش نوجوانان در برابر خشونت". **نتیجه گیری:** نتایج نشان داد که محدودیت های ناشی از حبس کرونا، غیر حضوری شدن آموزش، تضعیف بنیه مالی از عوامل تشدید کننده خشونت خانگی در این دوران بود. نوجوانان اشکال خشونت را به صورت کلامی و فیزیکی تجربه کردند. دادویداد کردن، سرزنش شدن، متلک شنیدن، تحقیر شدن و تهدید شدن جزو پرتکرارترین خشونت های کلامی تجربه شده از سوی آنان بود. همه نوجوانان در این پژوهش خشونت کلامی و تقریباً ۴۰ درصد آنها خشونت فیزیکی را تجربه کردند. خشونت در همه اشکال آن، منجر به آسیب پذیری جسمی، روحی و روابط والد فرزندی نوجوانان شده است. مضمون چهارم واکنش متفاوت نوجوانان در برابر خشونت را نشان می دهد. در آخر کمک های حمایتی دولت، آموزش خانواده ها و تربیت درمان گران حرفه ای می تواند کمک کننده باشد.

شیخ سوینی، فریبا، غلام زاده جفره، مریم، محمدی، رزگار (۱۴۰۲). تجارب نوجوانان از خشونت خانگی در طول پاندمی کوید-۱۹ (یک مطالعه ی کیفی پدیدارشناسانه)، فصلنامه مطالعات اسلامی ایرانی خانواده، ۳(۳)، ۵۱-۳۳.

استاد:

مریم غلام زاده جفره

نشانی: گروه مشاوره، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

ایمیل: maryam-jofreh@iauahvaz.ac.ir

نویسنده مسئول:

مقدمه

با توجه به پیچیدگی پیامدهای خشونت خانگی، بعد از شیوع بیماری کووید ۱۹، قرنطینه و حبس طولانی مدت در خانه، «خشونت خانگی» یکی از جدی‌ترین نگرانی‌ها در حوزه روان‌شناختی به نظر می‌رسد (Van et al., 2020). بحران‌ها و رویدادهای فاجعه‌بار از جمله بیماری‌های همه‌گیر با افزایش خشونت بین‌فردی و خشونت علیه زنان، کودکان و نوجوانان مرتبط است (peterman & et al., 2020). نوجوانی (مرحله بین ۱۰ تا ۲۴ سال) دوره‌ای از زندگی است که با افزایش حساسیت به محرک‌های اجتماعی و افزایش نیاز به تعامل با همسالان مشخص می‌شود (Orben, Tomova & Blakemore, 2020). نوجوانان نسبت به تأثیر عوامل استرس‌زای مداوم در دوران حساس رشد بسیار آسیب‌پذیر هستند (Courtney et al., 2020). در طول قرنطینه، خانه تبدیل به یک مکانی خطرناک برای قربانیان خشونت شده است (Salisbury, 2020). علاوه بر این، به علت انزوای اجتماعی، تهدیدات سلامت روان، تشدید شده و احتمال افزایش آسیب‌پذیری قربانیان خشونت خانگی خصوصاً فرزندان در محیط ناامن خانه افزایش می‌یابد (Sureka & Kesarwani, 2022). خشونت خانگی، می‌تواند علیه یک زن یا کودک و نوجوان از سوی والدین، خواهر و برادر، بستگان خانواده یا هر کسی که در خانواده شناخته شده است انجام شود (Spencer and stith, 2021). تعطیلی مدارس، از بین رفتن اوقات فراغت در بیرون از خانه، ارتباطات اجتماعی کم، انتظار داشتن از والدین برای حمایت کردن فرزندان در تحصیل آنلاین، مشکلات سلامت روان و خشونت را افزایش می‌دهد (Fegert et al., 2020). بار اقتصادی و روانی خشونت خانگی با طیف وسیعی از پیامدهای گسترده و منفی برای جامعه همراه است. از دیدگاه اجتماعی، هزینه‌های قربانی شدن خشونت گسترده است. خشونت به هر شکلی اعم از فیزیکی، عاطفی، جنسی و اقتصادی باعث افزایش افسردگی، اضطراب و اختلال استرس پس از سانحه در بازماندگان می‌شود (Rivera et al., 2018). خشونت بزرگسالان در خانواده، برای سلامت روان و جسم کودکان و نوجوان چه به صورت شاهد یا قربانی خشونت بودن، مضر است و با افزایش اضطراب، افسردگی و عزت نفس پایین آنها رابطه مثبتی دارد (Cherrier et al., 2023). خشونت می‌تواند با سیگار کشیدن، مصرف مواد مخدر، خودکشی یا افکار خودکشی، سلامت عمومی ضعیف‌تر همراه باشد (Martínez, Jiménez- Molina & Gerber, 2023). جوانانی که در معرض خشونت والدین قرار می‌گیرند، بیشتر قربانی قلدری یا قلدری سایبری می‌شوند و کمتر به دنبال کمک حرفه‌ای هستند (Clerke et al., 2021). عوامل مختلفی از جمله مسائل مربوط به سلامت روان، مانند اختلالات شخصیت ضد اجتماعی و مرزی، نیازهای بهداشت روانی برآورده نشده، خشم و رفتارهای کنترل کننده (Stith and Spencer 2021). عوامل بدفتمانی مانند تجربه بدرفتاری کودک، فقر و بحران‌های اقتصادی (Mazza et al., 2020). عوامل اجتماعی، فقدان عدالت جنسیتی (Steinert et al., 2023) در بروز خشونت نقش دارند. همه‌گیری کووید ۱۹ ممکن است

مشکلات سلامت روانی موجود را بدتر کند و موارد بیشتری را در بین کودکان و نوجوانان ایجاد نماید؛ در نتیجه تنش در خانه را افزایش می‌دهد. به طور کلی، والدینی که استرس دارند به احتمال زیاد به رفتارها یا خواسته‌های مضطرب فرزندان‌شان به شیوه‌های پرخاشگرانه یا توهین‌آمیز پاسخ می‌دهند. تحقیقات اولیه نشان داده است که وضعیت ناشی از بحران کووید ۱۹ برای والدین بسیار سخت و چالش برانگیز است و به طور قابل توجهی استرس آنها را در سطح جهانی افزایش می‌دهد. محیط خانهٔ پر استرس اغلب پیش‌بینی‌کنندهٔ اصلی آزار فیزیکی و بی‌توجهی به کودکان است (faes-Diaz & Pereda, 2020). دوران قرنطینه همچنین سبب شده کودکان و نوجوانان بیش از پیش با فقدان حمایت اجتماعی مواجه شوند (Qi et al., 2020). در کشورهای بسیاری، از زمان اجرای اقدامات قرنطینه، به طور چشمگیری موارد گزارش شدهٔ خشونت خانگی و نیازهای خدماتی برای قربانیان افزایش یافته است (Hosseini et al., 2021). خانواده‌ها به ویژه کودکان و نوجوانان از جنبه‌ی روانی بسیار آسیب دیده‌اند. در یک تقسیم‌بندی کلی گروه‌های آسیب‌پذیر در بحران‌ها عبارتند از: زنان، سالمندان و کودکان و نوجوانان. در این میان کودکان و نوجوانان به دلیل شرایط سنی و عدم توانایی در ابراز مسایل و مشکلات خود بیش از سایر گروه‌ها در معرض خطر هستند (World Health Organization, 2020). از این رو به منظور ارائه راهکارهای پیشگیرانه، می‌بایست به تبیین دقیق علل خشونت و زمینه‌های به‌وجود آورنده آن در خانواده پرداخت، تا بتوان با این پدیده ناهنجار مقابله نمود (Hosseini et al., 2021). هدف از این پژوهش خلق یک توصیف جامع از خشونت تجربه شده در دوران پاندمی از سوی نوجوانان در خانواده است. این مطالعه با تبیین ساختار کلی پدیده خشونت خانگی در دوران پاندمی کووید ۱۹ و درک تجربه زیسته فرزندان نوجوان از خشونت در بافت خانواده و توسعه چارچوب‌های مفهومی، می‌تواند حاوی اطلاعات کیفی مهمی برای مسئولان، حقوق دانان، مشاوران و درمانگران برای اقدامات پیشگیرانه، طراحی برنامه‌های آموزشی همه جانبه، مداخلات مناسب و درمان‌های اثر بخش باشد. همچنین نتایج این پژوهش می‌تواند راه‌گشای متخصصان بهداشت روان برای طرح‌ریزی مداخلات مشاوره‌ای به‌منظور کاهش اثرات مخرب حاصل از بیماری همه‌گیری کووید ۱۹ و قرنطینه خانگی بر خانواده‌ها و ارتقای سطح سلامت روان نوجوانان در خانواده‌های درگیر خشونت باشد. در حقیقت این پژوهش برای پاسخ‌گویی به این سؤال انجام شد که نوجوانان چگونه خشونت را در دوران پر استرس پاندمی تجربه کردند.

روش

پژوهش حاضر از نوع مطالعات کیفی بوده که به روش پدیدارشناسی انجام شده است. شرکت کنندگان پژوهش نوجوانان دختر و پسر ۱۱ تا ۲۲ سال هستند نمونه گیری به صورت هدفمند از بین مراجعین مرکز مشاوره (محل کار پژوهشگر) انتخاب شده‌اند. پنج نفر از فرزندان زوجینی که جهت پایان دادن به زندگی مشترک از طریق دادگاه یا بهزیستی به مرکز مشاوره ارجاع داده شدند، انتخاب شده‌اند. والدین این نوجوانان در جریان جلسات مشاوره به تجربهٔ خشونت از سوی فرزندان‌شان در دوران پاندمی اشاره کرده‌بودند. و پنج نوجوان دیگر از میان مراجعینی که

خود خواسته به مرکز مراجع کرده بودند انتخاب شدند. در این پژوهش هدف بررسی تجربه خشونت در دوران پاندمی بود، بنابراین برای انتخاب نمونه‌گیری هدفمند، معیارهایی در نظر گرفته شده است؛ از جمله اینکه همه مشارکت کنندگان تجربه خشونت را داشته و به افزایش خشونت در دوران پاندمی آگاهی داشته باشند. ضمن اینکه مشارکت کنندگان برای شرکت در مصاحبه و در اختیار قرار دادن تجارب خویش تمایل داشته باشند. در پژوهش حاضر تعداد مشارکت کنندگان بر اساس معیار اشباع داده‌ها مشخص شد که با مصاحبه از ۸ نوجوان داده‌ها اشباع شدند. اما ۲ مصاحبه‌ی تکمیلی به منظور قطعیت در اشباع داده‌ها انجام شد تا اطمینان خاطر بیشتری حاصل شود. نمونه‌های این پژوهش را نوجوانان بازه سنی (۱۱ تا ۲۲ سال) تشکیل دادند. به منظور دستیابی به داده‌ها، نمونه‌ها تا عمیق‌ترین حد ممکن از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته واکاوی شدند. در مجموع ۱۰ نوجوان مورد مصاحبه قرار گرفتند. ترجیح محقق مصاحبه حضور با رعایت پروتکل‌های بهداشتی بوده است، اما چهار تا از مصاحبه‌ها با توجه به خواست مشارکت کنندگان به صورت تلفنی انجام پذیرفت. مصاحبه‌ها با یک سؤال باز "خشونت را در دوران پاندمی چگونه تجربه کردید؟" شروع شد و برای حفظ تمرکز بر جزئیات پدیده مورد مطالعه، سؤالات پیگیرانه استفاده شد. مصاحبه‌گر با گشودگی، مشارکت کنندگان را تشویق می‌کرد، جزئیات بیشتری در مورد پدیده مورد مطالعه بیان کنند. و با « آیا به نظر شما مورد دیگری هست که به آن اشاره نکرده باشیم؟» به پایان رسیدند. زمان مصاحبه‌ها از ۴۵ دقیقه تا ۹۰ دقیقه متغیر بوده است. اجرای مصاحبه‌ها از سال ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۰ به طول انجامید. همه مصاحبه‌ها با رضایت مشارکت کنندگان ضبط شدند. برای تجزیه و تحلیل داده‌های این پژوهش از روش هفت مرحله‌ای کلاسیکی استفاده شد. مرحله اول، مصاحبه‌های ضبط شده کلمه به کلمه رونویسی شد. سپس هر مصاحبه چندین بار خوانده شد تا مفهومی از کل متن فهمیده شود. در طول این مرحله هرگونه افکار، احساسات و ایده‌هایی را که محقق در مورد پدیده مورد بررسی داشت در دفترچه‌ای ثبت شد تا به کشف پدیده به گونه‌ای که از سوی مشارکت کنندگان تجربه شده بود، کمک کند.

مرحله دوم، در این مرحله عبارات و جملات مرتبط با تجربه‌ی خشونت توسط مشارکت کنندگان از متون مصاحبه‌های رونویسی شده استخراج شد.

مرحله سوم، فرموله کردن معانی اولیه از عبارات و جملات مهم نقل قول شده شرکت کنندگان انجام شد. مرحله چهارم، در این مرحله تمام معانی فرموله شده در مقوله‌هایی که ساختار منحصربه‌فردی از خوشه‌های تم‌ها هستند، گروه‌بندی شدند. یعنی هر خوشه تم به گونه‌ای کدبندی شد که تمام معانی فرموله شده آن گروه معنایی را دربرداشته است. سپس این گروه‌های خوشه‌های تم که هر یک، یک مسئله خاصی را منعکس می‌کرده است، با هم ادغام شدند تا یک سازه تم مجزا را تشکیل بدهند. در واقع تمام این تم‌ها، از درون با هم همگرا واز بیرون با هم واگرا بودند. سپس محقق با کمک دستیار خود خوشه‌های تم را بررسی کرده و درمورد آنها به توافق رسیده‌است. همچنین با کمک گرفتن از یک محقق متخصص در زمینه‌ی کیفی به اطمینان رسیدند.

مرحله پنجم: در این مرحله، با ادغام تمام تم‌های این مطالعه در هم، ساختار کلی پدیده مورد نظر استخراج شده است.

مرحله ششم: این مرحله شبیه مرحله قبل است اما در این مرحله به دنبال معانی جامع نیستیم. بلکه در این مرحله تقلیل یافته‌ها انجام شد که به واسطه‌ی آن توصیفات زائد، نامناسب، مبهم و اغراق‌آمیز از کل بخش زدوده شده است و این تلاش به منظور تأکید بر ساختار بنیادی انجام شد. اصلاحاتی نیز انجام شد که رابطه‌ی بین خوشه‌های تم و تم‌های استخراج شده از آنها را روشن کند که شامل حذف بعضی از ساختارهای مبهم و دوپهلوی که توصیف جامع را تضعیف می‌کردند نیز می‌شد.

مرحله هفتم: در این مرحله دنبال اعتباریابی نتایج بودیم که یافته‌ها را به اطلاع مشارکت‌کنندگان رساندیم و برای‌شان تشریح کردیم. نظرات ایشان را از طریق تلفن جويا شدیم. این مرحله را محقق اصلی انجام داده است. درنهایت تمامی مشارکت‌کنندگان صحت نتایج را تأیید کرده‌اند و اذعان کردند که نتایج این تحقیق احساسات و تجربیات آنها را به‌طور کامل منعکس کرده است.

یافته‌ها

جدول ۱. ویژگی جمعیت شناختی نوجوانان مشارکت‌کننده در پژوهش

مشارکت‌کننده	جنسیت	سن	سطح تحصیلات
۱P	دختر	۱۲ سال	ششم دبستان
۲P	پسر	۲۲ سال	دانشجوی ترم پنج
۳P	پسر	۱۷ سال	یازدهم دبیرستان
۴P	پسر	۱۱ سال	پنجم دبستان
۵P	پسر	۱۵ سال	نهم دبیرستان فرزاتگان
۶P	دختر	۱۴ سال	هشتم دبیرستان
۷P	دختر	۱۷ سال	یازدهم دبیرستان
۸P	پسر	۱۶ سال	دهم دبیرستان
۹P	دختر	۱۸ سال	دوازدهم دبیرستان
۱۰P	دختر	۱۷ سال	یازدهم دبیرستان

مشارکت‌کنندگان این پژوهش را ده نوجوان ۱۱ تا ۲۲ سال تشکیل دادند. پنجاه درصد مشارکت‌کنندگان دختر و پنجاه درصد دیگر جنسیت پسر داشتند. میانگین سنی مشارکت‌کنندگان ۱۵٫۹ سال بود. مشارکت‌کنندگان از نظر سطح تحصیلات از پنجم دبستان تا دانشجو متغیر بودند.

یافته‌های این پژوهش: با توجه به تجربه مشارکت‌کنندگان درک روشنی از عوامل تشدیدکننده خشونت در دوران پاندمی ارائه داده است، تمامی مشارکت‌کنندگان از شدت گرفتن خشونت در این دوران نقل قول‌هایی داشته‌اند. کدهای استخراجی از صحبت‌های مشارکت‌کنندگان به همراه دسته‌بندی آنها در مضامین اصلی و فرعی در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲. کدهای مستخرج از مصاحبه ها

مضمون اصلی اول عوامل تشدید کننده خشونت	مضمون اصلی دوم اشکال خشونت تجربه شده	مضمون اصلی سوم آسیب پذیری نوجوانان	مضمون اصلی چهارم واکنش نوجوانان در برابر خشونت
۱- غیر حضوری شدن آموزش - مشکلات یادگیری - بی انگیزگی تحصیلی - بی حوصلگی - خواب آلودگی - عدم تمرکز - استفاده بی رویه از گوشی و تبلت - از بین رفتن رقابت - مسئولیت مضاعف مادران ۲- محدودیت های ناشی از حبس خانگی - محدودیت در تفریحات - اعتیاد مجازی - فشار ناشی از تحمیل در خانه ماندن - درگیری ناشی از باهم بودنهای طولانی مدت - اختلال در الگوی خواب - کم شدن دید و بازدیدها - بهانه گیری - افزایش بی نظمی ۳- تضعیف بنیه مالی خانواده - کاهش درآمد - بیکاری ناشی از قرنطینه	۱- تجربه خشونت کلامی - دادو بیداد کردن - فحاشی - سرزنش شدن - متلک شنیدن - تحقیر شدن - تهدید شدن - جرو بحث کردن - غر شنیدن - مسخره شدن - مقایسه شدن ۲- تجربه خشونت فیزیکی - هل دادن - ضربه زدن - مشت زدن - خفه کردن - سیلی زدن - موکشیدن - پرتاب اشیا - لگد کردن	۱- آسیب پذیری روانشناختی - افسردگی - اضطراب - احساس بی ارزشی - حملات پنیک - احساس تنهایی - بی تفاوتی - انزجار از خود - احساس گناه - بی اشتهایی عصبی - عدم تمرکز - احساس گیجی و فراموشی - خود زنی ۲- آسیب پذیری جسمی - سردرد های میگرنی - ریزش مو - تپش قلب - درد قفسه سینه - اختلالات گوارشی - بی اشتهایی عصبی - پر خوری عصبی - کاهش یا افزایش وزن ۳- آسیب پذیری رابطه والد فرزندی - احساس تنفر - دوری گزینی	۱- جستجوی سرگرمیها - فیلم دیدن - ورزش کردن - فوتبال تماشا کردن - بازیهای رایانه ای ۲- رفتارهای پر خطر - افکار خود کشی - خود زنی ۳- پناه بردن به خدا اقوام و دوستان - دلد دل کردن - تماس تلفنی با دوستان - رفتن به خانه پدر بزرگ ۴- کمک حرفه‌ای گرفتن - مشاوره رفتن - دارو درمانی

غیر حضوری شدن آموزش: مشارکت کنندگان تعطیلی مدارس و تجربه جدید و چالشی آموزش غیر حضوری را یکی از عوامل مهم تشدید کننده خشونت می‌دانستند. نوجوانان بیشترین تجربه خشونت مرتبط با آموزش آنلاین را عدم تمرکز، بی حوصلگی، عدم رقابت، از بین رفتن انگیزه یادگیری، عدم کنترل استفاده از گوشی و سایت‌های مستهجن می‌دانستند. غیرحضوری شدن آموزش زمان و انرژی زیادی از خانواده‌ها مخصوصاً مادران، گرفته است. داده‌های این پژوهش نشان داده است که بی توجهی، بیحالی، خستگی، لجبازی و ناتوانایی در یادگیری به دلیل آموزش غیرحضوری، به هم خوردن نظم ساعات خواب و بیداری فرزندان از پرتکرارترین شکایت‌های خانواده‌ها از زبان نوجوانان بوده است. رسیدگی به مسائل تربیتی و آموزشی و کارهای پرتکرار خانه، در نهایت موجب عدم کنترل هیجان، استفاده از روش‌های ناکارآمد و خشونت برای کنترل فرزندان شده است. مشارکت کننده هفتم چنین گفت: «یک‌بار که وانمود می‌کردم سر کلاس هستم ولی داشتم با گوشیم چت می‌کردم مادرم مچم رو

گرفت کلی داد و بیداد کرد و بهم گفت تو آدم نمیشی.» مشارکت کننده چهارم چنین گفت: « برای انجام دادن تکالیفم به کمک مادرم احتیاج داشتم اونم خیلی اعصابش خورد بود داداش کوچیکترم هم بهانه گیری می کرد مامانم قاط زد با شارژر موبایلش حسابی کتکم زد.»

حبس خانگی ناشی از شیوع کووید-۱۹ : حضور طولانی مدت اعضای خانواده در خانه، حذف تفریحات و دوره‌های فامیلی و دوستانه، حساس تر شدن نسبت به کمبودها و تعارضات جزئی، به شدت میزان پرخاشگری را بالا برده است. مشارکت کننده ششم چنین می گوید: «تو خونه خیلی حوصله مون سر میرفت همه روزها تکراری و کسل کننده بود من خیلی وقتها دنبال بهانه بودم با خواهرم دعوا کنم. کمی خودمو تخلیه کنم. مثلاً سر چیزهای پیش پا افتاده مثل چرا وقتی من دارم فیلم دانلود می کنم، تو هم دانلود می کنی. اینترنت ضعیف می شه کلی داد و بیداد می کردم.» مشارکت کننده دوم چنین گفت « من کلی خوشحال بودم که به شهر دیگه دانشگاه قبول شدم واز شر گیردادهای مامان و بابام راحت شدم با تعطیلی دانشگاه دوباره برگشتم خونه.»

تضعیف بنیه مالی: مشکلات مالی در شرایط معمول درگیری‌ها و چالش‌های زیادی را به همراه دارد. در شرایط بحرانی و پر استرس این مسئله اهمیت بیشتری پیدا می کند. شیوع کرونا ویروس و اقدامات قرنطینه ای بعضی از مشاغل را به شدت تحت تاثیر قرار داده بود. هتل‌ها، رستوران‌ها، کافی شاپ‌ها، مجموعه‌های تفریحی از جمله مشاغل آسیب‌پذیر در دوران پاندمی بوده‌اند، که متضرر شدند. صاحبان این مشاغل و کارمندان آنها مشکلات مالی و همچنین درگیری‌ها و فشارهای زیادی را متحمل شدند. این شرایط برای کارگرانی که تحت پوشش بیمه بیکاری قرار نداشتند بسیار سخت‌تر بوده است و در محیط خانه درگیری‌ها و تعارضات و نهایتاً خشونت و پرخاشگری زیادی را متحمل شدند. چهار نفر از نوجوانان بیکاری و کاهش درآمد والدین‌شان و خشونت ناشی از آن را در دوران پاندمی تجربه کرده بودند. مشارکت کننده شماره یک چنین می گوید «من می دونستم هر وقت اسم پول بیاد یه دعوایی تو خونه میشه سعی می کردم چیزی ازشون نخوام تنها چیزی که خیلی استفاده می کردم و نمی تونستم ازش بگذرم شارژ اینترنتم بود. من حتی بابت خرید شارژ اینترنت کتک هم خوردم ولی باز نمی تونستم کم مصرف کنم تمام سرگرمیم با گوشی بود.»

مشارکت کننده سوم چنین گفت: « وقتی یکی از طلبکارها به بابام زنگ میزد بابام الکی یه دعوایی راه می نداشت یا یکی رو میزدتا دق دلش رو روی ما خالی کنه، دستش برای من رو شده بود.»

خشونت تجربه شده : نوجوانان خشونت را در دوران پاندمی به صورت کلامی و فیزیکی تجربه کرده اند. تمام نوجوانان تجربه خشونت کلامی داشتند. با اینکه خشونت کلامی بسیار شایع است ولی بعضی از مشارکت کنندگان خشونت کلامی را حتی دردناکتر از خشونت فیزیکی می دانستند. خشونت کلامی شامل توهین کردن، القاب زشت به کار بردن، تحقیر کردن، با نیش و کنایه صحبت کردن، مقایسه کردن، تهدید کلامی، شماتت، فحاشی، ناسزا، انتقاد بیش از حد را شامل می شود، که تقریباً تمامی مشارکت کنندگان این نوع خشونت را که یکی از انواع شایع خشونت است، در دوران پاندمی بیشتر از قبل تجربه کرده‌اند. این نوع خشونت خطری بالقوه برای خشونت های شدیدتر بوده است. مشارکت کننده پنجم چنین گفت: « مامانم کلا آدم گیریه هفته ای سه چهار بار به خاطر استفاده از گوشی، درسام یا نا مرتب بودن اتاقم داد و هوار راه می ندازه همیشه بهش می گم بابا اتاق خودمه دوست دارم نا مرتب باشه

چکارم داری.» مشارکت کننده ششم چنین گفت: «هیچ چیز به اندازه اینکه بابام من رو با دختر عمه هام مقایسه کنه اعصابم رو خورد نمی کنه»

خشونت فیزیکی: اعمالی مثل مشت زدن، پرتاب اشیاء، کتک زدن، لنگ و لگد کردن، خفه کردن، حمله ور شدن از جمله تجاری بودند که شرکت کنندگان در خصوص تجربه ی خشونت فیزیکی بیان کردند. مشارکت کننده دوم چنین گفت: «توی این دوران من هیچ کاری نمی کردم. اصلاً از خونه بیرون نمی رفتم. یه بار تو محله خودمون با چند تا از دوستانم داشتیم، سیگار می کشیدیم. اینو بگم من سیگاری نیستم. همینجوری کشیدم. نمی دونم چه طوری پدرم متوجه شد. سوار موتور بود. گفت بیا سوار شو بریم خونه، منم از ترس اینکه جلو دوستانم چیزی نگه سوار شدم. تو مسیر هم کلی بد و بیراه بهم گفت. که اگه مادرت حمایت نکنه تو از این غلطها نمی کنی. منم قاطی کردم، گفتم الان میره با ماما هم دعوا می کنه. کلی داد و بیداد کردم که ربطی به مادر نداره. اونم در حال حرکت گفت پیاده شو تا خودم ننداختمت منم می دونستم شوخی نداره خودم رو پرت کردم رو آسفالت کلی زخم و زبلی شدم.» مشارکت کننده هفتم چنین گفت: «دوست ندارم تو دعوای مادر و پدرم دخالت کنم ولی وقتی پدرم می زنه هیچی جلو دارش نیست من دلم برای مادرم خیلی میسوزه خودم رو می ندازم وسط که مادرم کتک نخوره.» آسیب پذیری نوجوانان: یافته های این مطالعه نشان داد والدین تحت فشار، کنترل کمتری در ابراز خشونت نسبت به فرزندان خود دارند؛ فرزندان هم به عنوان تماشاگران خشونت و هم به عنوان فرد خشونت دیده در دوران پاندمی آسیب های زیادی را متحمل شدند.

آسیب پذیری روانی و شخصیتی: تشدید انواع بیماریهای روحی، روانی و افزایش مصرف دارو، ترس، وحشت و اضطراب، پر خوری عصبی، از بین رفتن اعتماد به نفس، سرزنش کردن خود، احساس گناه، احساس بی تفاوتی و افسردگی، از پرتکرار ترین احساسات نوجوانان بوده است. مشارکت کننده نهم چنین گفت: «من حوصله هیچ کاری رو ندارم بیشتر وقتها دوست دارم گریه کنم.» مشارکت کننده هشتم چنین گفت: «من قبلا هم داروی ضد افسردگی و اضطراب استفاده می کردم ولی توی این دوران حجم داروهایم خیلی بیشتر شده.»

آسیب پذیری فیزیکی: واکاوی مصاحبه ها نشان داد نوجوانان چه به صورت تماشاگران خشونت و چه به صورت قربانیان خشونت درگیر بیماریهای روان تنی از جمله سردردهای میگرنی، ریزش مو، درد قفسه سینه، اختلالات گوارشی، بی اشتها، بی اشتهایی عصبی، پر خوری عصبی و کاهش یا افزایش وزن داشته اند. مشارکت کننده هفتم نیز در تجربه ی آسیب شناسی جسمی چنین می گوید: «با اینکه مادر و پدرم حتی مادر بزرگها و پدر بزرگهام ناراحتی قلبی ندارند، من ناراحتی قلبی پیدا کردم. دکتر میگه کاملاً عصبیه نباید عصبی بشی. مگه میشه از وقتی خودم رو شناختم مادر و پدرم دعوای وحشتناکی با هم داشتند.» مشارکت کننده ششم چنین گفت: «من تقریباً ده کیلو اضافه وزن پیدا کردم تو این دوران تا اعصابم خراب میشه یه چیزی میخورم.»

آسیب پذیری روابط والد فرزندی: از بین رفتن محیط امن و سالم در خانواده، خشونت، تنبیه، درگیری با فرزندان و همچنین مشاجره بین والدین، موجب تغییر نگرش فرزندان نسبت به والدین شان شده است. فرزندان انتظار دارند که همیشه والدین شان به یکدیگر عشق بورزند، نبود صلح و صفا بین والدین منجر به فرار و طرد فرزندان از کنار

والدین‌شان خواهد شد. گاهی نوجوانان از رفتارهای والدین الگو برداری می‌کنند و نسبت به والدین‌شان رفتارهای تند و سرکشانه دارند. پرخاشگری از جمله عواملی است که می‌تواند منجر به انتقام جویی و ارتباط ناسالم فرزندان با والدین بشود. مشارکت‌کننده پنجم چنین گفت: «دوست دارم هرچه زودتر مستقل بشم از شر مادر و پدرم راحت بشم.» مشارکت‌کننده نهم چنین گفت: «من همیشه تو اناقم هستم اصلاً حوصله خانواده ام رو ندارم.» واکنش نوجوانان در برابر خشونت خانگی: نوجوانان با توجه به خلق و خو، امکانات، سن و جنسیت‌شان واکنش‌های متفاوتی در برابر خشونت خانگی از خود بروز داده‌اند از جمله پرت کردن حواس خود با سرگرمی‌های متفاوت، کمک گرفتن از دوستان و خویشاوندان، پناه بردن به خدا و ائمه، رفتارهای پرخطر و کمک حرفه‌ای گرفتن بوده است.

جستجوی سرگرمی‌ها: تقریباً تمام مشارکت‌کنندگان برای پرت کردن حواس خود و اجتناب کردن از تجربه درد ناشی از خشونت خانگی به دنبال سرگرمی‌های متعددی بوده‌اند شایع‌ترین نوع سرگرمی نوجوانان فیلم دیدن و بازی‌های رایانه بوده است. همچنین فوتبال تماشا کردن و ورزش کردن هم از مواردی بوده است که تعداد کمی از مشارکت‌کنندگان نوجوان برای سرگرم کردن خود استفاده کرده‌اند. مشارکت‌کننده دهم چنین گفت: «من وقتی ناراحتم میرم تو اناقم هدفون می‌ذارم تو گوشم و یه فیلم کمدی دانلود می‌کنم کلاً همه چیز رو فراموش می‌کنم.» مشارکت‌کننده سوم چنین گفت: «وقتی وب‌گردی می‌کنم یه دفعه متوجه میشم پنج شیش ساعت پای گوشیم بودم به هیچ کس و هیچ چیز هم فکر نکردم.»

رفتارهای پرخطر: بعضی از نوجوانان مشارکت‌کننده برای کنار آمدن با فشارها و استرس‌های ناشی از خشونت خانگی از یک طرف و همچنین هیجان‌ات و کنجکاوی‌های خاص دوران نوجوانی از طرف دیگر دست به رفتارهای خود آسیب‌رسان زده‌اند که ممکن است صدمات جبران‌ناپذیری برای آن‌ها به‌وجود آورد تعدادی از مشارکت‌کنندگان به روابط پرخطر با جنس مخالف، استفاده از سیگار، خودزنی، داشتن افکار خودکشی اشاره کردند. مشارکت‌کننده اول چنین گفت: «وقتی با نوک چاقو رو دستم خط می‌ندازم و خون میاد خیلی احساس آرامش می‌کنم.» مشارکت‌کننده ششم چنین گفت: «تو فضای مجازی با یه آقای دوست شدم که خیلی با هم اختلاف سنی داریم ولی خیلی من رو درک می‌کنه هر وقت از دست بابام ناراحتم با اون صحبت کنم آرام می‌شم.» پناه بردن به خدا، اقوام و آشنایان: یاد خدا همیشه آرامش‌بخش است. در مواقع بحرانی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. مشارکت‌کننده ششم چنین گفت: «وقتی پدرم با مادرم دعوا می‌کنه من تند تند تو دلم صلوات می‌فرستم از خدا می‌خواهم زودتر آرام بشن.» همچنین به دلیل قرنطینه و محدودیت در رفت و آمدها یکی دیگر از مهمترین منابع کاهش استرس، یعنی دید و بازدیدهای فامیلی از بین رفت ولی در میان مشارکت‌کنندگان تعدادی به صورت تلفنی و گاهی با زیر پا گذاشتن پروتکل‌ها و دیدار حضوری مخصوصاً خانه پدر بزرگ و مادر بزرگ را برای کاهش فشارهای وارده از سوی خانواده برگزیده بودند. مشارکت‌کننده هفتم چنین می‌گوید: «خیلی وقت‌ها واقعاً جو خونه رو نمی‌تونستم تحمل کنم می‌رفتم چند روز خونه مامان بزرگم اینا می‌موندم.»

کمک حرفه‌ای گرفتن: مشاوره گرفتن به صورت آنلاین و دارو درمانی جهت کاهش اضطراب و افسردگی ناشی از خشونت در دوران پاندمی کووید - ۱۹ یکی دیگر از واکنش‌هایی بود که برای نوجوانان مفید واقع شده بود.

مشارکت کننده هشتم چنین می‌گوید: «من دچار افکار وسواسی شده بودم و تپش قلب گرفته بودم روان‌پزشکم چند تا دارو اضافه کرد. خیلی احساس بهتری دارم.» مشارکت کننده دوم چنین می‌گوید: «من همیشه عذاب وجدان داشتم که حوصله پدر و مادرم رو ندارم وقتی مشاورم بهم گفت تو حق داری که از اون‌ها ناراحت باشی حس خیلی خوبی پیدا کردم احساس کردم یه فشار سنگینی از روی دوشم برداشته شد.»

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر فهم، درک و تجربه زیسته نوجوانان از خشونت خانگی در بافت خانواده، همچنین شنیده شدن تجارب ناگفته قربانیان خشونت خانگی در این دوران بوده است. نوجوانان به عنوان یکی از گروه‌های آسیب‌پذیر در مقابل خشونت هستند. آن‌ها در دوران رشد و تکامل قرار دارند و این دوران برای آن‌ها پر از تغییرات و چالش‌هایی است که باعث افزایش تحمل ناپذیری آنها شده است. تمام مشارکت کنندگان این پژوهش به افزایش خشونت در دوران پاندمی اشاره کرده‌اند. افزایش خشونت خانگی در دوران پاندمی با پژوهش‌های مختلف، موریرا و کاستا^۱ (۲۰۲۰)، صیفات^۲ (۲۰۲۰)، مالاتش و چترجی^۳ (۲۰۲۰)، لی^۴ و همکاران (۲۰۲۳)، سیلوریو-موریلو^۵ و همکاران (۲۰۲۳)، رودریگز-جیمز^۶ و همکاران (۲۰۲۳)، همخوانی دارد. آموزش مجازی یکی از عوامل مهم تشدید کننده خشونت بوده است. همه نوجوانان مشارکت کننده، از مشکلات آموزش آنلاین و درگیری با خانواده‌های‌شان روایت‌هایی را نقل کردند. نتایج ما با پژوهش فگرت^۷ و همکاران (۲۰۲۰) یکسان بود. هر چند در زمان دایر بودن مدارس، مادران در بررسی تکالیف فرزندان‌شان نقش داشتند، با آموزش آنلاین فشار مضاعفی به مادران تحمیل شده است و تعارض نقشی مادران، تعارض با فرزندان و همسران‌شان را تشدید کرده و منجر به افزایش درگیری با نوجوان و ابراز خشونت نسبت به آنها شده است. مادران با عدم همکاری همسران، اهمال کاری فرزندان، بی‌تفاوتی آنها و جدی نگرفتن آموزش غیر حضوری درگیری‌های زیادی با نوجوانان داشتند. همچنین اتلاف وقت بچه‌ها، ساعات طولانی در فضای مجازی و در معرض اخبار نامناسب با سن‌شان بودن، نگرانی‌ها و تعارضات زیادی را برای مادران و پدران به همراه داشته است. همانند پژوهش دروتنینگ^۸ و همکاران (۲۰۲۳)، در یافته‌های ما نیز خشونت اعمال شده بر فرزندان بزرگتر (بالای ۱۴ سال) بیشتر به صورت کلامی بود درحالی که نوجوان ۱۰ تا ۱۴ سال، تجربه خشونت فیزیکی را بیشتر گزارش کردند. این یافته در مطالعه مازا^۹ و همکاران (۲۰۲۰) نیز اشاره شده بود. مشارکت کنندگان، نقل قول‌هایی از درگیری‌های مرتبط با آموزش آنلاین، بی‌حوصلگی، افت تحصیلی، دلزدگی

¹ Moreira & Costa

² Sifat

³ Malathesh & Chatterjee

⁴ Leigh

⁵ Silverio-Murillo

⁶ Rodriguez-Jimenez

⁷ Fegert

⁸ Drotning

⁹ Mazza

درسی و عدم درک از سوی خانواده و برآورده نکردن انتظارات درسی آن‌ها و به دنبال آن، گیردادن‌های شدید خانواده، سرزنش شدن و مقایسه شدن، توهین و درگیری را تجربه کردند. به نظر می‌رسد آموزش آنلاین برای خود دانش آموزان و دانشجویان بیشترین فشار روانی را به همراه داشته‌است. اجبار به خانه نشینی همراه با تعطیلی مدارس ([Calvano et al., 2022; li et al., 2020](#))، دسترسی محدود نوجوانان با همسالان، کاهش تعاملات در ارتباط با دوستان و آشنایان و ساعات طولانی ماندن در فضای کوچک آپارتمان‌ها، مشکلات روحی و روانی زیادی برای نوجوانان همراه داشته‌است. تعاملات بیشتر منجر به افزایش خشونت خانگی می‌شود. این یافته با یافته‌های گسوم^{۱۰} و همکاران (۲۰۲۰)، سینگ^{۱۱} و همکاران (۲۰۲۰)، کمپبل^{۱۲} (۲۰۲۰)، کالوانو^{۱۳} و همکاران (۲۰۲۲) همسو است. روابط با همسالان، نوجوانان را در برابر مشکلات بهداشت روانی محافظت می‌کند و تاب آوری نوجوانان را تقویت می‌کند. حضور طولانی مدت والدین در خانه، باعث افزایش تنش و باز شدن مسائل حل نشده قدیمی در شرایط پر استرس پاندمی شده‌است. به گفته مشارکت کنندگان بیشتر تفریحات آنها از دوره‌های فامیلی، دعوتی‌های رسمی شام، رستوران و کافی شاپ، مسافرت‌های درون استانی و بین استانی از زندگی معمول آن‌ها حذف شده‌است. در واقع با انزوای اجتماعی، نوجوانان یکی از مهمترین پایگاه‌های امنیتی یعنی دیدارهای خانوادگی، شبکه دوستان و آشنایان و تفریحات سالم که نقش مهمی در تاب آوری آنها داشته‌است را از دست داده‌اند ([et al., Kourti2023](#)). همه مشارکت کنندگان نقل قول‌هایی از درگیری‌های مرتبط با حبس و انزوای خانگی داشتند که در مطالعات سیلوریو^{۱۴} (۲۰۲۳)، باربارا^{۱۵} و همکاران (۲۰۲۰)، یافت شد. یافته‌های مطالعه ما نشان داد والدین تحت فشار، کنترل کمتری در ابراز خشونت نسبت به فرزندان خود دارند، که در مطالعات رودریگز^{۱۶} و همکاران (۲۰۲۳)، کورتی^{۱۷} و همکاران (۲۰۲۳)، (شیخ سوینی و همکاران، ۱۴۰۲) یافت شد. فرزندان هم به عنوان تماشاگران خشونت و هم به عنوان فرد خشونت دیده در دوران پاندمی آسیب‌های زیادی را متحمل شدند، فرزندان که شاهد کتک خوردن مادران‌شان از پدران‌شان بودند، نشخوارخشم بیشتری نسبت به کتک خوردن خودشان داشته‌اند. همان‌طور که مطالعه گپریرج^{۱۸} و همکاران (۲۰۲۳) نشان داد تحت فشار بودن والدین منجر به ابراز رفتارهای پرخاشگرانه نسبت به فرزندان شده‌است. یافته‌های ابرت و استینرت^{۱۹} (۲۰۲۱) نیز تأیید می‌کند که والدینی که علائم افسردگی و اضطراب را داشته‌اند، پتانسیل بیشتری برای خشونت علیه فرزندان نشان دادند. همچنین مشکلات مالی در شرایط معمول درگیری‌ها و چالش‌های زیادی را به همراه دارد. در شرایط بحرانی و پر استرس این مسئله اهمیت بیشتری پیدا کرده‌است. شیوع کرونا و ویروس و اقدامات قرنطینه‌ای بعضی از مشاغل را

¹⁰ Guessoum

¹¹ Singh

¹² Campbell

¹³ Calvano

¹⁴ silverio

¹⁵ Barbara

¹⁶ Rudriguez

¹⁷ Kourti

¹⁸ Geprags

¹⁹ Ebert & stainert

به شدت تحت تأثیر قرار داده است و مشکلات متعددی برای شاغلین در این حوزه به وجود آمده است. هتل‌ها، رستوران‌ها، کافی شاپ‌ها، مجموعه‌های تفریحی از جمله مشاغل آسیب پذیر در دوران پاندمی هستند؛ که متضرر گردیدند. صاحبان این مشاغل و کارمندان آن‌ها مشکلات مالی و همچنین درگیری‌ها و فشارهای ناشی از مسائل مالی زیادی را متحمل شدند. این شرایط برای کارگرانی که تحت پوشش بیمه بیکاری قرار نداشتند بسیار سخت‌تر بوده است و در محیط خانه درگیری‌ها و تعارضات و نهایتاً خشونت و پرخاشگری زیادی را متحمل شدند. فشارها و استرس‌های ناشی از تضعیف مالی خشونت را در خانواده افزایش داده است که مطابق با نتایج پژوهش فگرت و همکاران (۲۰۲۰) هستند. مشارکت کنندگان خشونت را به صورت کلامی و فیزیکی در دوران پاندمی تجربه کردند مطابق با یافته ما پژوهش درونتینگ و همکارانش (۲۰۲۳) نیز افزایش خشونت کلامی در دوران پاندمی را تأیید کرده‌اند. نوجوانان درحیطه سلامت روان، مشکلات تربیتی، همچنین الگو برداری از رفتارهای خشن والدین و بالا رفتن آسیب پذیر شده‌اند. مطالعه پترمان^{۲۰} و همکارانش (۲۰۲۰) نیز یافته آسیب پذیری فرزندان را تأیید می‌کند. نوجوان در برابر خشونت واکنش‌های متفاوتی نشان دادند. پر خطرترین آن‌ها داشتن افکار خودکشی بوده است. نوجوانان کمک‌های حرفه‌ای مشاوران و روان‌پزشکان را مؤثر دانسته‌اند. در حالی که یافته‌های پژوهش کلارک^{۲۱} و همکارانش (۲۰۲۰) نشان می‌دهد که جوانان قربانی خشونت والدین، کمتر به دنبال کمک حرفه‌ای هستند که با یافته‌های ما در تضاد بود. این در حالی است که در تعدادی از مطالعات فگرت (۲۰۲۰)، ژانگ^{۲۲} (۲۰۲۲)، کورتی و همکاران (۲۰۲۳)، لی و همکاران (۲۰۲۳)، حمایت ناکافی از قربانیان خشونت خانوادگی را در طول همه‌گیری گزارش کردند. در نهایت به منظور کاهش خشونت در نوجوانان در شرایط بحرانی باید به تأمین نیازهای اساسی خانواده‌ها پرداخت. از طریق بیمه‌های بیکاری برای مشاغل آسیب‌پذیر، تربیت درمانگران حرفه‌ای، آموزش‌های مداوم تنظیم هیجان و کنترل خشم از طریق رسانه‌های ملی همچنین ایجاد شبکه‌های اجتماعی و حمایتی، ارائه خدمات روان‌شناختی و پزشکی به نوجوانان و خانواده‌های آن‌ها توجه شود.

محدودیت‌ها

با توجه به اینکه مصاحبه‌ها در زمان شیوع کوید-۱۹ و قرنطینه انجام شد. رعایت پروتکل‌های بهداشتی مثل زدن ماسک و حداقل ۲ متر فاصله باعث شد مصاحبه‌ها با شرایط سخت‌تری برگزار شوند. محدودیت دیگر مربوط به درمانگر بودن محقق بوده است که نیاز شدیدی به خودکنترلی مصاحبه‌گر بوده که از مرزهای مصاحبه‌گری عبور نکند و وارد فاز درمان نشود. گاهی اوقات به دلیل سر و صدا اطراف مصاحبه شونده در مصاحبه‌های غیر حضوری، منجر به پرت شدن حواس آنها شده و انرژی مضاعفی را از مصاحبه‌کننده می‌گرفت.

²⁰ peterman

²¹ Clarke

²² Zhang

پیشنهاد‌های نظری

این پژوهش شامل افرادی است که درگیر خشونت خانگی در دوران پاندمی شدند. لذا تحقیقات پساکرونایی می‌تواند دید کاملتری از پیامدهای خشونت در دوران پاندمی ارائه دهد. پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های بالینی به منظور اثر بخشی درمان‌های روان‌شناختی متفاوت به جهت کاهش خشونت خانگی انجام پذیرد.

پیشنهاد‌های عملی

با توجه به عوارض جسمانی، روان‌شناختی و مرگ و میر ناشی از خشونت خانگی به‌ویژه در زمان بحران‌ها، با یک عزم جدی مشکل خشونت در سطح دولت در دستور کار قرار گیرد. باید توجه داشت که خشونت خانگی یک مشکل در سطح خانواده نیست بلکه یک مشکل اجتماعی با ابعاد بسیار گسترده پزشکی، روان‌شناختی و حقوقی بوده، که رسیدگی به آن مستلزم جلب همکاری نهادهای مختلف دولتی و خصوصی است. تأکید بیشتر به شیوه‌های پیشگیرانه مبارزه با خشونت خانگی نسبت به شیوه‌های مقابله‌ای مبارزه با خشونت خانگی.

تعارض منافع

انجام این پژوهش هیچ تعارض منافی با مطالعات دیگر نداشت.

اخلاق پژوهش

محققین این پژوهش کلیه اطلاعات مشارکت‌کنندگان را نزد خود به صورت محرمانه نگه داشته، از نتایج آن فقط برای این مطالعه استفاده کردند. نتایج کلی این پژوهش بدون ذکر نام و مشخصات مشارکت‌کنندگان منتشر خواهد شد.

منابع مالی

پژوهشگران هیچ کمکی برای منابع مالی دریافت ننموده‌اند.

تشکر و قدردانی :

این مقاله مستخرج از رساله دکتری نویسنده اول در زمینه مشاوره در دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز است. از تمامی نوجوانان و کسانی که در این پژوهش شرکت کردند؛ تشکر می‌کنم.

References

- Ahmadiardakani, Z., & Kalateh Sadati, A. (2022). Validation and Development of the Iranian Family Instability Scale based on the Lived Experience of Women Who Experienced Extramarital Relationship: A Mixed Method Study. *Tolooebehdasht*, 21(1), 70-85. <https://doi.org/10.18502/tbj.v21i1.9935>
- Asghari, F., Sadeghi, A., Khakdoost, S. Z., & Entezari, M. (2015). Investigating the relationship between early maladaptive schemas with marital conflict and instability in the couples of applicant of divorce and normal couples. *Family pathology, Counseling and Enrichment Journal*, 1(1), 46-58. <http://doi:20.1001.1.24234869.1394.1.1.4.3>
- Darbe Esfahani, F., Motaghedifard, M., Arfaei, F., Shekari, A., & Abbasi Moghadam, M. (2018). Correlation of Islamic lifestyle with life satisfaction and mental health. *Islamic Life Journal*, 2(3), 131-135. <http://islamiclifej.com/article-1-204-en.html>
- Durães, R. S. S., Khafif, T. C., Lotufo-Neto, F., & Serafim, A. d. P. (2020). Effectiveness of cognitive behavioral couple therapy on reducing depression and anxiety symptoms and increasing dyadic adjustment and marital social skills: An exploratory study. *The Family Journal*, 28(4), 344-355. <https://doi.org/10.1177/1066480720902410>
- Edwards, J. N., Johnson, D. R., & Booth, A. (1987). Coming apart: A prognostic instrument of marital breakup. *Family Relations*, 168-170. <https://doi.org/10.2307/583948>
- Fowler, J., Beneby, D. R., & Fuller, K. L. (2022). Aggressive Reality Docuseries and Cyberbullying: A Partial Test of Glaser's Differential Identification Theory. *International Journal of Cybersecurity Intelligence & Cybercrime*, 5(3), 4-19. <https://doi.org/10.52306/QYEG2631>
- Fye, M. A., & Mims, G. A. (2019). Preventing infidelity: A theory of protective factors. *The Family Journal*, 27(1), 22-30. <http://doi:10.1177/1066480718809428>
- Ghobadi, S., & Goudarzi, M. (2022). Comparison of the effectiveness of couple therapy based on selection theory with couple therapy training with EIS model on marital conflict, action flexibility and marital boredom in infertile women during quarantine due to Covid disease 19. *Journal of Clinical Psychology*, 14(2). <http://doi:10.22034/AFTJ.2022.306751.1210>
- Jamalabadi, M., Maktabi, G. H., Yakhchali, A. H., & Omidian, M. (2022). The Effect Of Reality Therapy Training On Responsibility, Self-Efficacy, Worry, And School-Related Mental Well-Being In Students. *Journal of Positive School Psychology*, 6(9), 5387-5397. <https://www.journalppw.com/index.php/jpsp/article/view/15348>
- Javadi, B. S., Afrooz, G., Hosseinian, S., & Gholamali Lavasani, M. (2021). The effectiveness of religious-based communication skills and emotional interactions on marital satisfaction. *Journal of Family Psychology*, 2(2), 3-14. https://www.ijfpjournal.ir/article_245481.html?lang=en
- Jesse, M. T., Shkokani, L., Eshelman, A., De Reyck, C., Abouljoud, M., & Lerut, J. (2018). Transplant surgeon burnout and marital distress in the sandwich

- generation: the call for organizational support in family life. *Transplantation proceedings*, 50 (10), 2899-2904. <https://doi.org/10.1016/j.transproceed.2018.01.053>
- Kazim, S. M., & Rafique, R. (2021). Predictors of marital satisfaction in individualistic and collectivist cultures: a mini review. *Journal of research in psychology*, 3(1), 55-67. <https://doi.org/10.31580/jrp.v3i1.1958>
- Keshavarz, S. J., Yazdanpanah, A., & Ghavam, A. (2022). The general health status and the factors affecting it in the personnel of kohgiluyeh and Boyer-Ahmad police command in 2018. *Journal of Military Medicine*, 22(8), 844-852. [http:// doi: 10.30491/JMM.22.8.844](http://doi:10.30491/JMM.22.8.844)
- Khandani, S., Dehghan Zadeh, N., & Salahshour Dastgerdi, M. (2022). Effectiveness of couple therapy based on choice theory in marital burnout and communication styles of infertile couples. *Razavi International Journal of Medicine*, 10(3), 50-55. [http:// doi: 10.30483/rijm.2022.254370.1194](http://doi:10.30483/rijm.2022.254370.1194)
- Li, Q., Xun, M., Chen, Z., Li, Y., Zhao, C., Ju, X., Lan, J., & Fang, X. (2023). Bidirectional or unidirectional? Longitudinal associations between external stressors, perceived spousal support, and marital instability. *Family Process*, e12898. <https://doi.org/10.1111/famp.12898>
- Mousavi, F. A. S., Eskandari, H., & Bagheri, F. (2017). Therapy and emotion-focused therapy on relationship quality and marital satisfaction in betrayed women in Tehran. *Iranian Journal of Educational Society*, 2(2), 141-157. https://www.iase-jrn.ir/article_43691_68b9ab4663804b19e6154391e1d9aac6.pdf
- Pflieger, J. C., Richardson, S. M., Stander, V. A., & Allen, E. S. (2022). Risk and protective factors predictive of marital instability in US military couples. *Journal of Family Psychology*, 36(5), 791. <https://doi.org/10.1037/fam0000949>
- Pines, A. M., & Nunes, R. (2003). The relationship between career and couple burnout: Implications for career and couple counseling. *Journal of employment counseling*, 40(2), 50-64. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1920.2003.tb00856.x>
- Pirmoradi, S., Amini, N., Keykhosrovani, M., & Shafiabadi, A. (2022). The Effectiveness of Couple Therapy Based on the Choice Theory on Marital Commitment and Burnout in Couples with Marital Conflicts. *International Journal of Behavioral Sciences*, 16(1), 43-48. [http:// doi. 10.30491/IJBS.2022.318790.1722](http://doi.10.30491/IJBS.2022.318790.1722)
- Pouratashi, M. Prioritizing Universities' training and counseling alternatives for newlywed students: a step in line with the law of protection of family and the youth of the population. https://rahbordfarhangi.csr.ir/article_160835_9b1adb8f7218745b9bb69d32d9d92bc.pdf
- Sadeghi, M., Moheb, N., & Vafa, M. A. (2021). The Effectiveness of Group Acceptance and Commitment Therapy and Cognitive Therapy on Alexithymia and Marital Boredom, Case study: Women Affected by Marital Infidelity in Mashhad, Iran. *Journal of Community Health Research*. <https://doi.org/10.18502/jchr.v10i4.8337>
- Sbarra, D. A., & Whisman, M. A. (2022). Divorce, health, and socioeconomic status: An agenda for psychological science. *Current opinion in psychology*, 43, 75-78. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2021.06.007>

- Sodani, M., Abbasi, M., Mehr, R. K., & Rajabi, G. R. (2019). An investigation into the effect of cognitive-existential therapy on the rumination of women affected by male infidelity. *NeuroQuantology*, 17(5), 1. <https://www.proquest.com/openview>
- Soltanizadeh, M., & Bajelani, P. (2020). Predicting the attitude towards marital infidelity based on sexual dysfunction, intimacy and sexual satisfaction in married men and women in Isfahan in 2017. *Zanko Journal of Medical Sciences*, 21(68), 32-38. <http://zanko.muk.ac.ir/article-1-491-en.html>
- Wijaya, A. P., & Widyaningsih, Y. A. (2021). The role of dyadic cohesion on secure attachment style toward marital satisfaction: a dyadic analysis on couple vacation decision. *Journal of Quality Assurance in Hospitality & Tourism*, 22(1), 119-142. <https://doi.org/10.1080/1528008X.2020.1756022>
- Zamanian, P., Zadehmohammadi, A., & Panaghi, L. (2022). Relationship between Sex Roles and Marital Instability: The Moderating Role of Orientation in the Sexual Relationship among Women. *Iranian Evolutionary and Educational Psychology Journal*, 4(2), 277-289. <http://doi.10.52547/ieepj.4.2.277>